

Hvorfor det er viktig med rett valg av 2. fremmedspråk på ungdomsskolen

1. Språkfag i dag
2. Hovedregel
3. De 6 språkvalgalternativene
4. Morsmålsalternativet
5. Hva vi ser i videregående
6. Hvorfor velge fremmedspråk?
7. Hvorfor I+II+III?
8. Hva ungdomskolene bør tilby?
9. Hva foresatte kan gjøre?
10. Oppsummering

FAU
Langenes skole
13. desember 2023

Fremmedspråk i skolen

Før

billig	[bɪlɪç]	cheap
teuer	[tɔɪə]	expensive
die Familie		family
die Mutter	[mʊtɐ]	mother
die Schwester		sister
der Bruder	[brʊdɐ]	brother
das Haus	[haʊs]	house
gemeinsam	[ɡəmaɪnzam]	together
das Essen		food
der Garten	[ɡa:tn̩]	garden
laufen	[laʊfn̩]	to run
schwimmen	[ʃvɪmpn̩]	to swim
singen		to sing
tanzen	[tɑntsn̩]	to dance
der Urlaub		week

Nå

Hovedregel: minimum 3 år, maksimum 6 år

Alle elever på ungdomsskolen må ha et fremmedspråk i tillegg til engelsk

- **Fremmedspråk er obligatorisk** for alle elever på 8., 9., og 10.trinn. Dette heter nivå I. Elevene bør få velge mellom tysk, fransk og spansk.

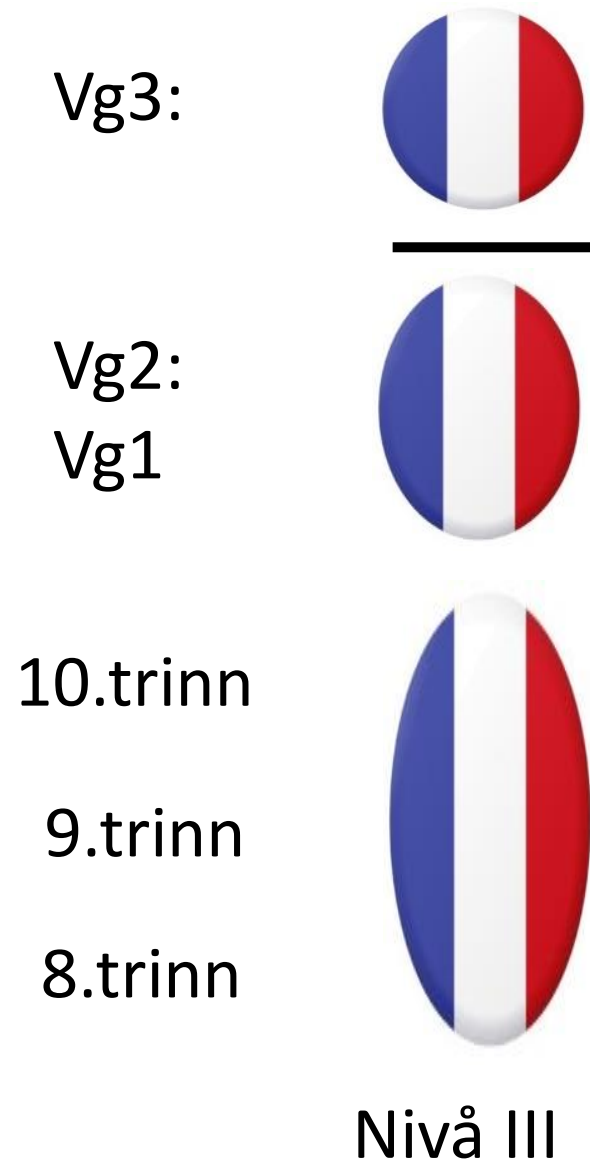

- **Men** på de fleste skoler er det **mulig å erstatte** timene med fremmedspråket med for eksempel fag som bl.a. *engelsk fordypning* eller *arbeidslivsfag*. (men det kan gi begrensninger!) Videregående skole opplever at Engelsk fordypning er et «støttefag» for engelsk på ungdomstrinnet og ikke et ekstranivå for de allerede flinke.

- På **videregående** skole er det obligatorisk med fremmedspråk i 2 år på studieforberevende, med mulighet for et bonus-år med språk i vg3. Yrkesfag har ikke fremmedspråk.

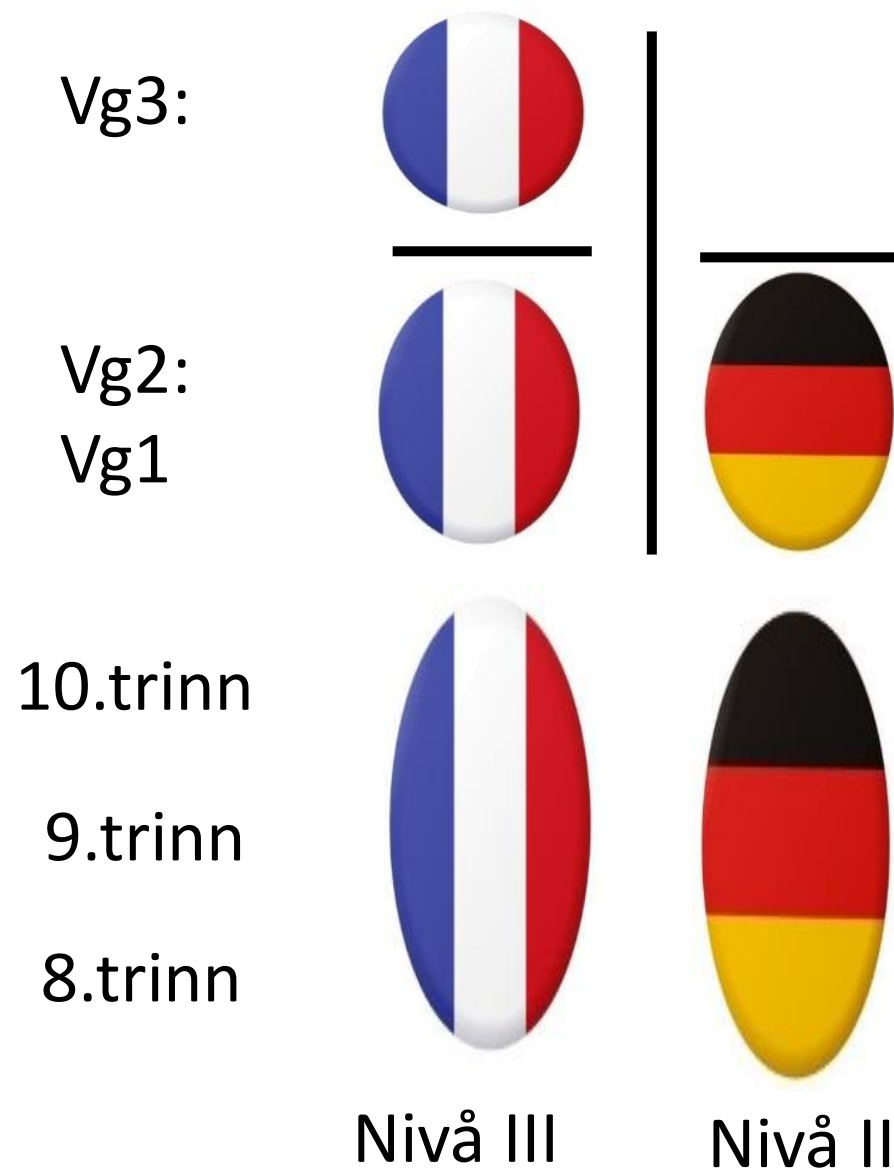
Seks alternativ: 1/6

«Full pakke, med bonus»

- 3 år på ungdomsskolen (nivå I)
 - + 2 år på vgs med standpunkt (nivå II)
 - + 1 år valgfag/programfag i vg3 studiespesialisering
- = ekstra poeng på vitnemålet, to karakterer og fagfordypning nivå III (flere fagvalgsmuligheter)

Seks alternativ: 2/6

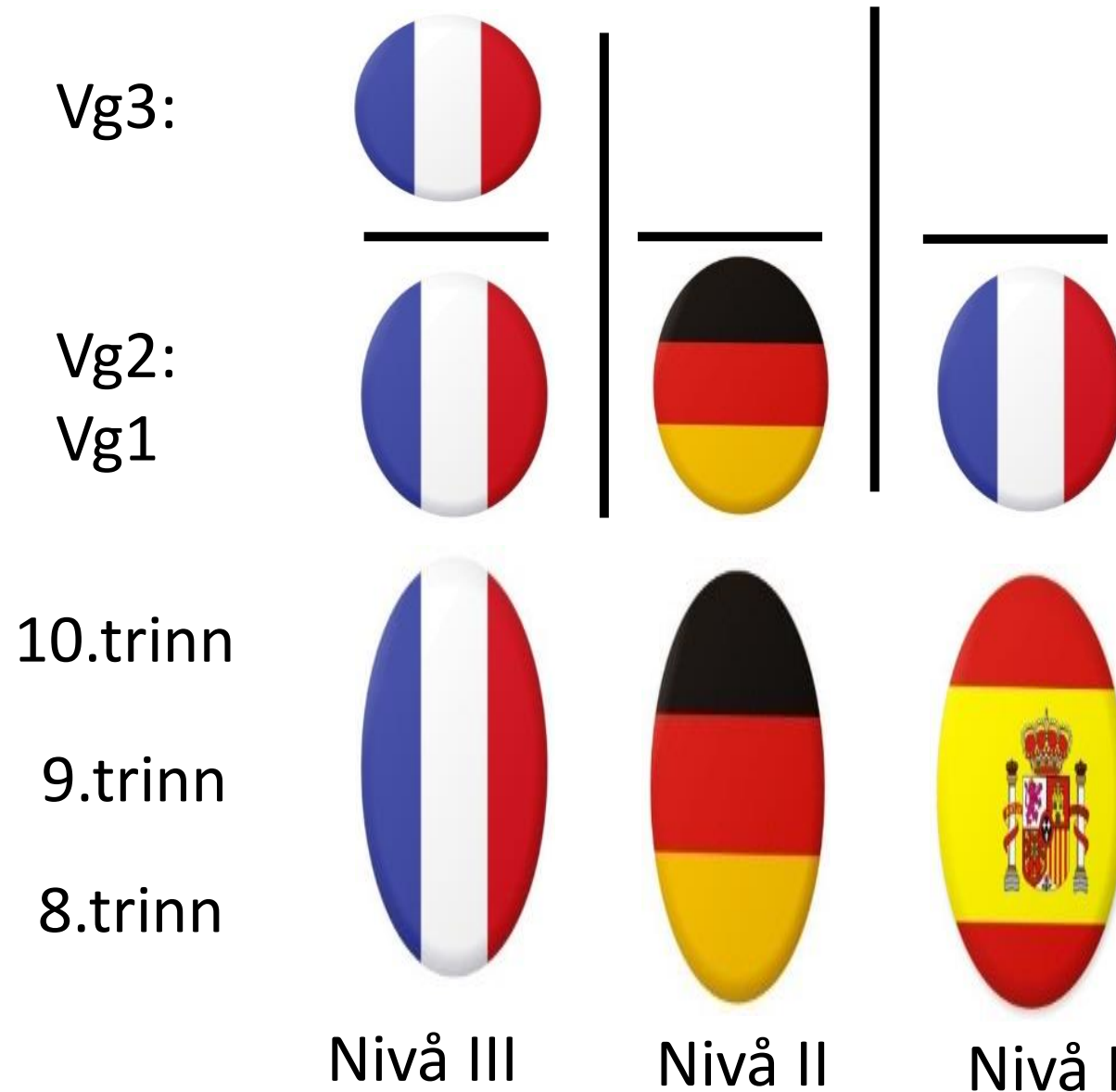

«Normal-alternativet»

Bygg videre på språket fra ungdomsskolen

3 år på ungdomsskolen (nivå I)
+ 2 år med samme språk på vgs standpunkt
(nivå II)

Seks alternativ: 3/6

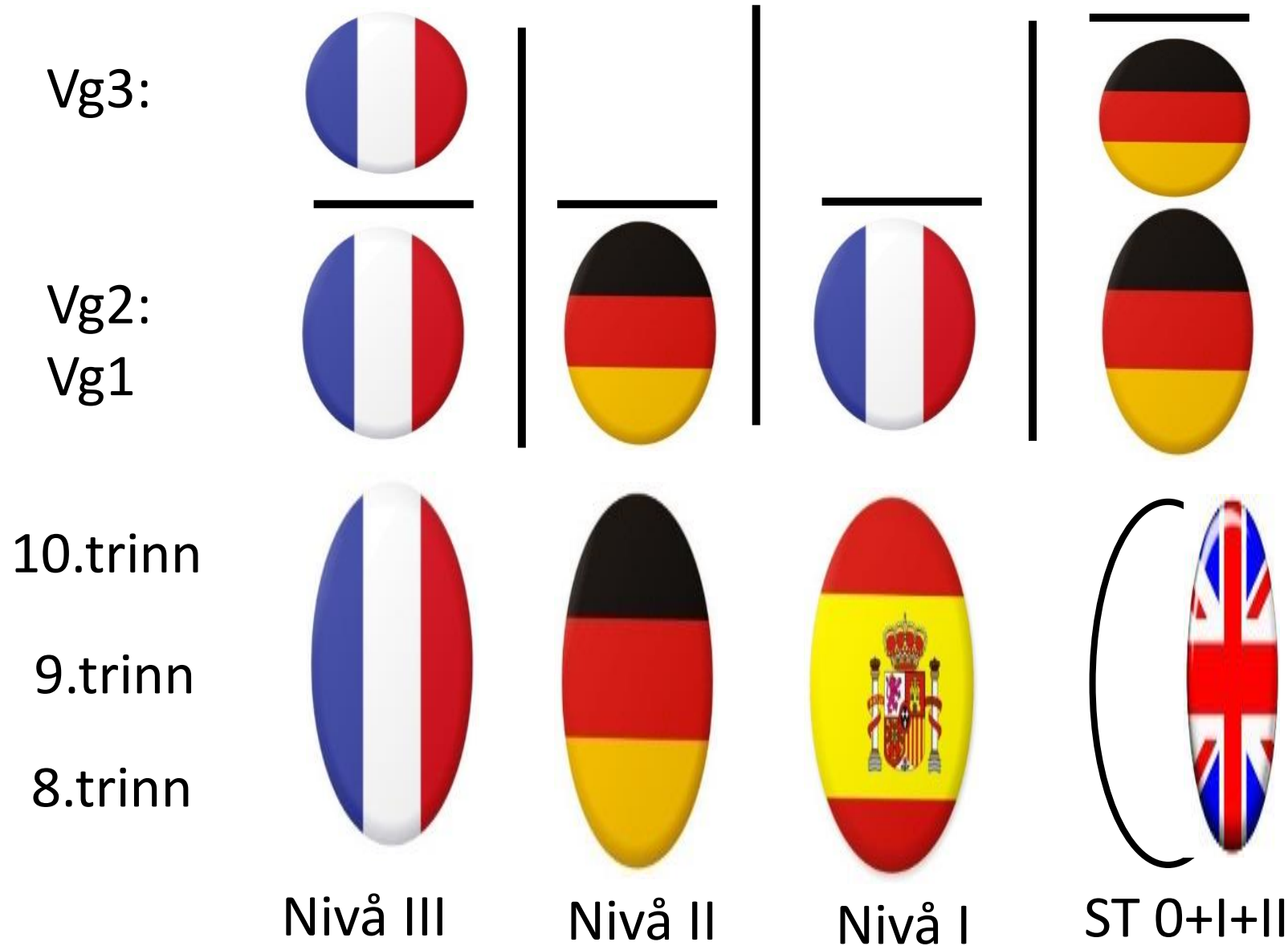

«Bytte av språk på vgs»

Nivå I to ganger

3 år på ungdomsskolen nivå I
+ 2 år med nytt språk på vgs
(standpunkt nivå I)!

Seks alternativ: 4/6

«0+I+II» Må ta igjen manglende timer i fremmedspråk på ungd.skolen ved å ha tysk i vg1-vg3.
Dvs ha nivå I+II på 3 år, mens andre bruker 5år.

Mister dessuten et valg-/programfag i vg3 og får stor sjans for eksamen i tysk i vg3...

Seks alternativ: 5/6

«Yrkesfag?»

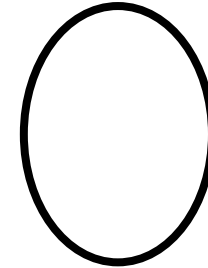
Eneste mulighet for fremmedspråk før yrkesfag». Praksis i utlandet i yrkesfagene er på vei.

Vg3:

Vg2:

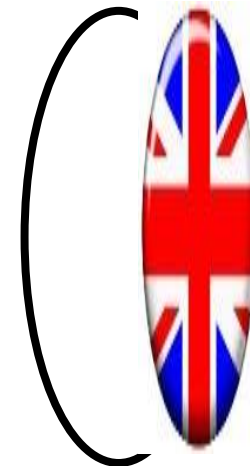
Vg1

10.trinn

9.trinn

8.trinn

Nivå III

Nivå II

Nivå I

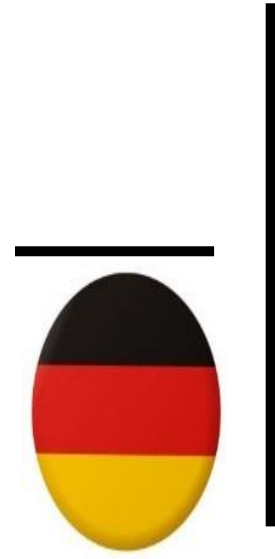
Nivå I+II

YF I+0

Seks alternativ: 6/6

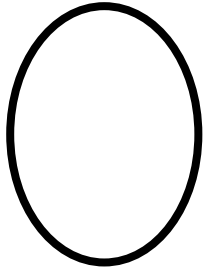
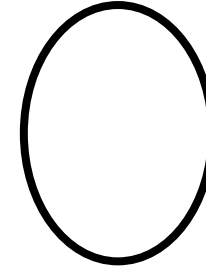
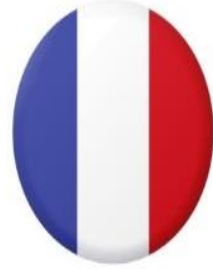
Ikke noe fremmedspråk

Vg3:

Vg2:

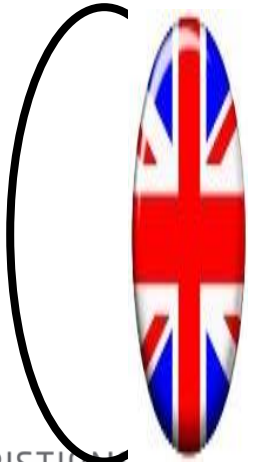
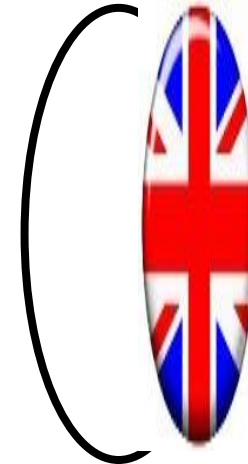
Vg1

10.trinn

9.trinn

8.trinn

Nivå III

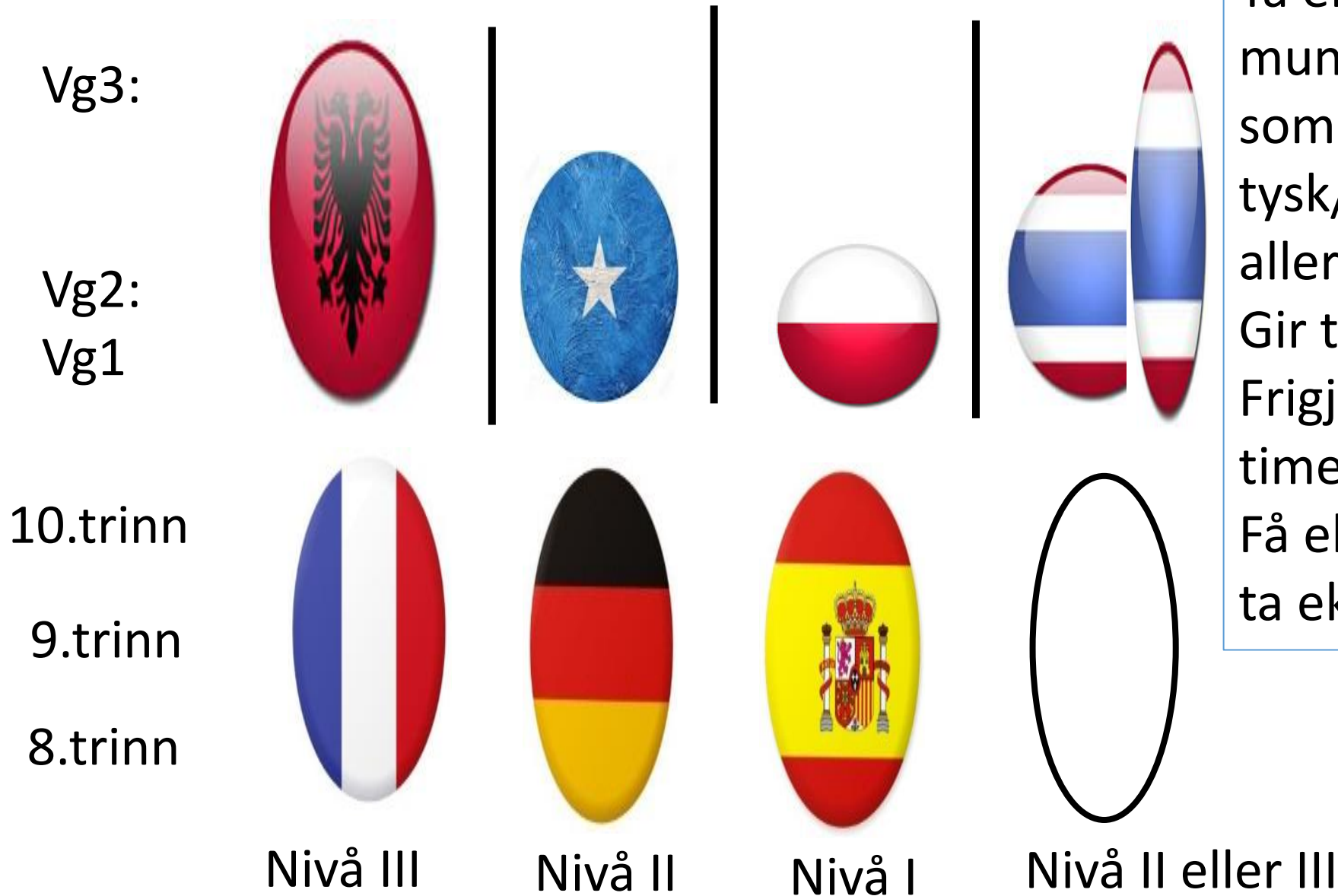
Nivå II

Nivå I

Nivå I+II

YF I+0

Morsmålsalternativet

«Privatist morsmål»

Ta eksamen i morsmål, muntlig og skriftlig, som erstatning for tysk/fransk/spansk allerede i vg1.

Gir to karakterer.

Frigjør 4 timer på timeplanen i to år.

Få ekstrapoeng med å ta eksamen i nivå III.

Hva ser vi på videregående?

1. Færre elever velger fremmedspråk på ungdomskolen, men elever som velger fremmedspråk liker faget og **gjør det i hovedsak godt**.
2. For mange som har hatt fremmedspråk på ungdomsskolen velger å bytte språk når de kommer på videregående, selv om de gjorde det godt (alt. 3)
3. Elever med **andre morsmål** kan ta privatisteksamen i morsmålet* som erstatning for fremmedspråk, og de gjør det i hovedsak veldig godt.
4. Skoler i **Kristiansand kommune reduserer gradvis språktilbudet**. Kinesisk er nå borte fra ungdomsskolen, og i år er det f.eks. bare 2 av 19 ungdomsskoler i Kristiansand som tilbyr fransk på 8.trinn.
5. Feil valg, eller manglende valgmulighet, av fremmedspråk på ungdomstrinnet **kan få konsekvenser** for fagmuligheter i videregående!

Hvorfor bør elever velge 2. fremmedspråk?

- **Yrkeslivet** etterspør språk- og kulturkompetanse. Også i yrkesfagene!
- Kristiansand og Agder er en **internasjonal region**, med stor samhandling med Europa.
- Faget er **varierte** og et godt verktøy for alle fagområder.
- Elevene **gjør det godt** i språkfag.
- Bare engelsk er ikke lenger nok. Fransk, tysk og spansk er blitt **viktigere** i Europa etter Brexit!
- Kontinuitet og **interesse** for språk styrkes med årene. «Bedre å kunne snakke om et godt måltid på ett språk enn å bestille cola på to».

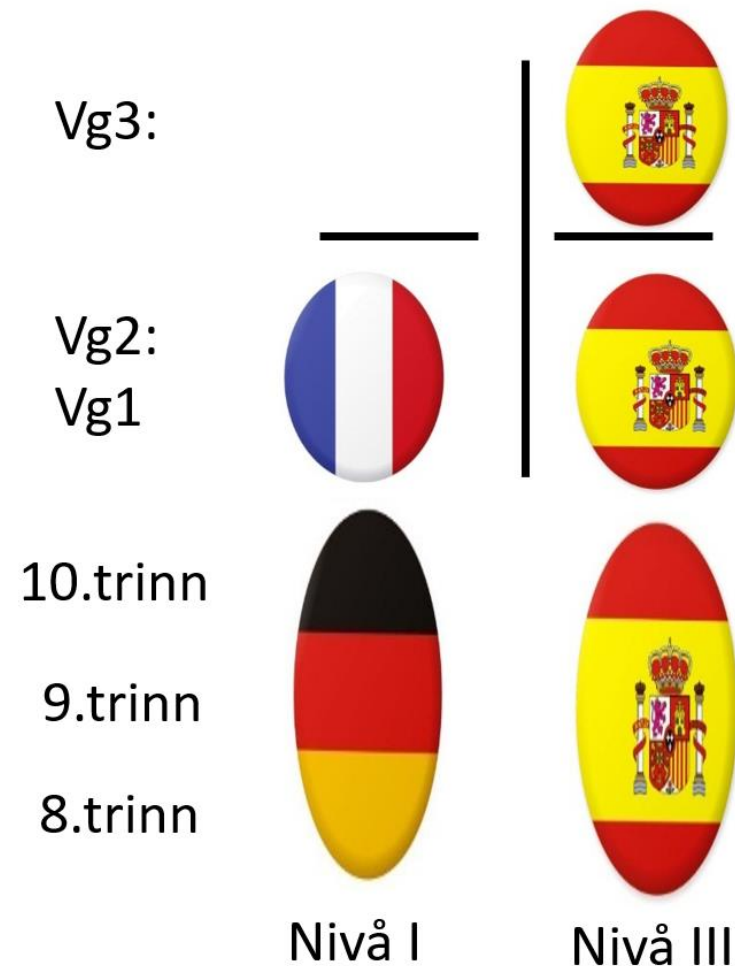

Ungdomsskolene bør tilby alle tre språk

- Fremmedspråk er det eneste som faget som velges på 8.trinn og der valget har en konsekvens for muligheter på videregående.

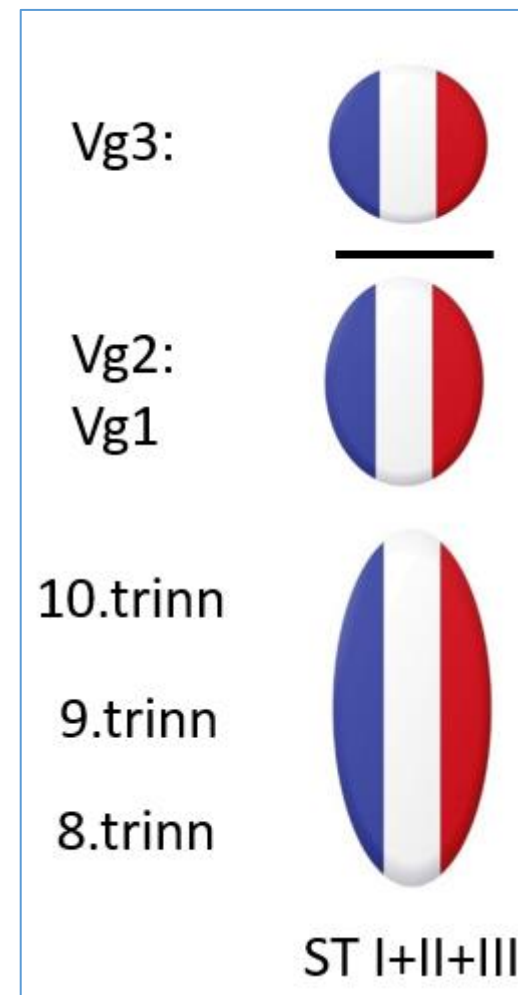
Problemsstilling vi ser hos elever i vgs:

- Noen ungdomsskoler velger heller å tilby f.eks 2 grupper spansk og 1 gruppe tysk, fremfor en gruppe i tre språk.
- Elever som ikke får det språket som betyr noe for dem **kan tape på det** fordi nivå III krever fem år med samme språk først
 - **Eksempel:** For en elev som har «måttet» ta Tysk (nivå I) på ungdomskolen (fordi skolen ikke hadde fransk) men så omsider får velge fransk (nytt nivå I) på vgs vil likevel ikke kunne oppnå nivå II og får følgelig ikke mulighet til å velge et nivå III i vg3 og mister fortrinnet med ekstra poeng, to karakterer og fordyping.

Hvorfor nivå III?

- Bedre muligheter på studiespesialisering:
6 år med fremmedspråk gir bonus og flere fortrinn.
 - Elever som velger nivå III i vg3 får 1 **ekstra poeng** på vitnemålet
 - Nivå III gir en fordypning innen programområdet for Språk Samfunn og Økonomi. Det vil gi **flere valgmuligheter** for andre programfag eleven ønsker i sin fagkombinasjon.
 - Nivå III har to karakterer (muntlig og skriftlig) som kan være med å **gi bedre uttelling** (løfter snittet) på vitnemålet.
 - Mer attraktiv på jobbmarkedet.

Hva kan foresatte gjøre?

- Innhent informasjon om fag og muligheter.
 - Inviter fagmiljø (fra [videregående skole/UiA/Fremmedspråksenteret](#))
 - Besøk de videregående skolene på «Åpen skole»
- Snakk med foresatte på nærliggende skoler om hvorfor flere språkfag må være et alternativ for elevene i skolekretsen.
- Oppfordre skoleledelsen til å
 - satse mer på fremmedspråk. Det er språklærere nok i Kristiansand til å ta behovet.
 - eventuelt prøve et spleiselag med naboskoler for å gi bedre faglig tilbud som gir barna større muligheter senere. (eks som Holte og Haumyrheia gjorde for få år siden)
- Framsnakk og vis interesse for fremmedspråk hjemme. (Film, reise, sport, musikk, koder, kultur, mat osv.)

Det viktigste budskapet

1. Undervisningen i fremmedspråk er mye mer elevaktiv, variert og med fokus på kommunikasjon og kultur enn før.
2. Elever som ikke velger fremmedspråk på ungdomsskolen men tar studieforberegende på vgs får i hovedsak tysk og:
 - Må ta både nivå I+II med fremmedspråk på kun tre år (i motsetning til over fem år)
 - Mister ett valgfritt programfag i vg3
 - Har stor sjanse for å komme opp i eksamen i tysk i vg3 (Se alternativ 4)
3. Bare engelsk er ikke lenger nok. Fransk, tysk og spansk er blitt viktigere i Europa etter Brexit!
4. Elever som ikke får det språket de ønsker på ungdomsskolen kan tape på det. Skolene bør derfor tilby tysk, fransk og spansk.
5. Foresatte bør oppfordre ungdomsskolen til å satse bredt på fremmedspråk og åpne for ev. samarbeid med andre skoler og vgs

Spørsmål? Ta kontakt!

Med vennlig hilsen
Tim Hope
Avdelingsleder skole

Kristiansand katedralskole Gimle, språkfag

Mobil: +4748003740

E-post: Tim.Hope@kkg.vgs.no

kkg.vgs.no

Kristiansand
katedralskole Gimle

Valg av språk i vg1

På KKG kan du velge mellom fransk, tysk, spansk og kinesisk. Vi tilbyr i utgangspunktet språkene i både nivå I (nybegynner) og nivå II (fortsettelse fra ungdomsskolen)*. I tillegg oppfordrer vi elever til å velge nivå III hos oss i vg3.

Felles for språkfagene er:

- Alle elever som har valgt studieforberedende utdanningsprogram, og som hadde fremmedspråk på ungdomsskolen, skal ha fremmedspråk som fellesfag i to år (vg1 og vg2). Dette kommer i tillegg til engelsk.
- Elever som IKKE hadde fremmedspråk på ungdomsskolen må ha språk i tre år (vg1, vg2 og vg3). På KKG tilbyr vi bare tysk til disse.
- I alle språkfagene skal du lære å både snakke og skrive på målspråket. Dessuten er kulturkunnskap en veldig viktig del av faget. Det betyr at vi har veldig variert undervisning.

Det er mange fordeler ved å kunne fremmedspråk

Du som hadde fremmedspråk på ungdomsskolen har to valg:

1. Bytte språk fra det du hadde på ungdomsskolen. Fordelene er at det:

- gir en mulighet til å få en innføring i å snakke, lese, skrive og forstå et nytt språk
- mulighet for å velge et språk som passer bedre med ny interesse
- Du må ha nivå I i vg1 og vg2.

2. Fortsette med språket du hadde på ungdomsskolen. Anbefales. Fordelene er at det:

- gir stor mulighet til å bli enda flinkere til å snakke, lese, skrive og forstå språket du allerede har begynt på
- bedre mulighet for studietur til utlandet både på KKG og som student på universitet/høgskoler
- gir deg gode språkkunnskaper som er attraktivt i mange yrker! – også i Kristiansand
- Du må ha nivå II i vg1 og vg2, men har mulighet til å kunne fortsette til nivå III i vg3